

Strateegiliste uuringute programm

Sissejuhatus

Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021-2035 (edaspidi *TAIE arengukava*) teadmussiirde suuna ülesanne on tagada teadussüsteemi, ettevõtluskeskkonna ning ühiskonna teiste süsteemide koostoime selliselt, et eri valdkondades loodud uued teadmised, tehnoloogiad ja ideed leiaksid oskuslikult ja loovalt rakendust kestliku ühiskonna ja majanduse hüvanguks. Teadmussiire ei tähenda üksnes teadustulemuste rakendamist ettevõtluses ja majanduse hüvanguks, vaid ka teaduse mõjususe kasvu ja ühiskonna arenguvajadustele vastavate strateegiliste uurimissuundade kujundamist. TAIE arengukava arenguvajaduste ja probleemide hulgas on rõhutatud ka, et TAI süsteem on killustunud, süsteemi osaliste vastutus ja ülesanded ei moodusta ühtset tervikut ning valdkondliku TA vajaduste väljaselgitamise ning nende lahendamise juhtimise ja koordineerimise võimekus on ebaühtlane.

Kantuna eesmärgist lahendada Eesti ühiskonna ja majandusse ees seisvaid keerulisi probleeme, keskendub strateegiliste uuringute programm (edaspidi *programm*) ministriumite ja Riigikantselei valitsemisaladele tarviliku teadus- ja arendustegevuse toetamisele ja teadmistepõhise poliitikakujundamise edendamisele. Programmi loomisega:

- viiakse ministriumite ja Riigikantselei vastutusalaade jaoks tarviliku teadus- ja arendustegevuse rahastamine ühtsemale alusele ning väheneb teaduse rahastamise killustatus;
- tekib nii ministriumitele ja Riigikantseleile kui ka teadlastele ja (teadus)asutustele pikaajaline rahastuskindlus;
- valdkondliku teadus- ja arendustegevuse rahastamine integreeritakse paremini TAI rahastussüsteemiga;
- väheneb ministriumite ja Riigikantselei ning (teadus)asutuste ja teadlaste halduskoormus.

Programmis lähtutakse läbivalt põhimõttest, et toetatavad uurimissuunad ja läbiviidavate uuringute teemad ning ka rahastatavad projektid määravad ministriumid ja Riigikantselei lähtuvalt oma vastutusala strateegilistest eesmärkidest.

Programm on kooskõlas TAIE arengukava eesmärkidega. TAIE arengukava eesmärgiks on Eesti teaduse, arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse koostoimes suurendada Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele. TAIE arengukavas on kolm suunda – teadussüsteemi, teadmussiirde ja ettevõtluskeskkonna suund. Programm panustab teadmussiirde tegevussuuna alaeesmärgi „Eesti areng tugineb teadmuspõhiste ja innovaatilistele lahendustele“ saavutamisele.

Programm vastab Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis kokku lepitud koalitsioonileppe punktidele: Vähendame avaliku sektori ja teadlaste administreerimiskoormust ning tugevdame alusuuringuid ja teadmussiiret ettevõtlusesse, suunates Vabariigi Valitsuse reservi kogunenud

valdkondliku teadus- ja arendustegevuse vahendid Eesti Teadusagentuuri uude riiklike prioriteetidega strateegilisse programmi.

Programmi eesmärk

Programmi eesmärk on Eesti ühiskonna ja majanduse ees seisvate keeruliste probleemide lahendamiseks tarviliku teadus- ja arendustegevuse kavandamine ja elluviimine ning selle tulemuste rakendamine, sealhulgas:

- 1) teadmispõhise poliitikakujundamise edendamine;
- 2) ministeeriumite ja Riigikantselei valitsemisalade mitmeaastaste strateegiliste uurimissuundade toetamine;
- 3) keeruliste ühiskondlike probleemide lahendamiseks tarviliku teadusvõimekuse loomine ja arendamine;
- 4) ministeeriumite ja Riigikantselei tegevuskavadega seotud lühiajaliste uuringute läbiviimine kiireloomuliste ja ootamatute ühiskondlike probleemide lahendamiseks;
- 5) rahvusvaheliste koostööprogrammidega seotud teadus- ja arendustegevuses osalemine.

Mõisted

Programmi elluviimisel lähtutakse üldjuhul valdkonna õigusaktides sätestatud mõistetest. Järgnevalt on esitatud ja selgitatud üksnes mõisted, mida ei ole mujal selgelt defineeritud ja/või mis vajavad programmi kontekstist lähtudes piiritlemist.

1. uurimissuund - ministeeriumi või Riigikantselei seatud fookus, millele keskendutakse teadmiste süvendamiseks või uute teadmiste loomiseks, arvestades, et uurimissuunas võivad olla kitsamad teemad, milles määratletakse uuritavad probleemid, millele soovitakse lahendusi;
2. projekt - konkreetse eesmärgi saavutamiseks tehtavate kindla algus- ja lõppkuupäeva, kindla eelarvega ning eeldatava tulemus(t)ega tegevuste kogum;
3. vastutav täitja - projektimeeskonna juht, kes viib vahetult projekti ellu või korraldab selle täitmist ning vastutab asutuses ja rahastaja ees projekti täitmise, aruandluse ja rahakasutuse sihipärasuse eest, omab doktorikraadi või sellele vastavat kvalifikatsiooni ning kes töötab projekti perioodil asutuses vähemalt 0,8 koormusega;
4. põhitäitja - projektimeeskonda kuuluv teadus- ja arendustegevust läbiviiv isik, kes omab doktorikraadi või sellele vastavat kvalifikatsiooni ning kes töötab projekti perioodil asutuses;
5. täitja - projektimeeskonda kuuluv isik, kelle töö on projektiga sisuliselt seotud ja kes töötab või õpib projektis osalemise perioodil asutuses;
6. kvoot - rahaline piirmäär, mille ulatuses saab ministeerium või Riigikantselei iga-aastaselt programmi raames tegevusi kavandada ja läbi viia;
7. teadusnõustamine - teadlaste panus otsuste tegemisse, pakkudes teaduspõhist teavet, analüüsi ja soovitusi poliitikakujundajatele otsuste tegemiseks ja arvestades, et teadusnõustamine hõlmab teadusuuringute tulemuste tõlgendamist ja vahendamist poliitikakujundajatele, teadlaste ja poliitikakujundajate vahelist dialoogi ning teaduspõhiste lahenduste kujundamist ühiskondlike probleemide lahendamiseks;
8. teadmispõhine poliitikakujundamine - poliitikate kujundamine, mis põhineb usaldusväärsetel teaduslikul teabel, ekspertiisil, andmetel ja analüüsil.

Juhtimine ja haldamine

Programmi juhib ministeeriumite ja Riigikantselei poolt nimetatud isikutest moodustatud nõukoda, mis:

- 1) otsustab programmi lisanduvate vahendite korral ministeeriumite ja Riigikantselei osakaalude muutmise;
- 2) kinnitab ministeeriumi või Riigikantselei ettepanekul ministeeriumite ja Riigikantselei kvootide ümberjaotamise konkreetse aasta eelarves;
- 3) avaldab arvamust programmiga seotud vormide ja juhendite kohta;
- 4) teeb Haridus- ja teadusministeeriumile ettepanekuid programmi muutmiseks või täiendamiseks.

Programmi haldab Sihtasutus Eesti Teadusagentuur (edaspidi *ETAG*), mis korraldab toetuse taotlemist ja hangete läbiviimist, taotluste ja pakkumuste hindamist, rahastuse määramist, projektide aruandlust ja programmi juhtimist. Programmi tegevustega seotud juhendid ja vormid kehtestab samuti ETAG. Programmi nõukoja tööd korraldab ETAG.

Tegevused

Programmis on kolm tegevust:

- 1) pikaajaliste uurimissuundade toetamine;
- 2) lühiajaliste uuringute läbiviimine;
- 3) rahvusvahelistes koostööprogrammides osalemise toetamine.

Ministeeriumid ja Riigikantselei saavad ise otsustada, millises tegevuses ja kui suures mahus nad oma kvoodi ulatuses osalevad. Erinevate tegevuste kombinatsioon tagab ministeeriumitele ja Riigikantseleile paindlikkuse oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse edendamiseks ja rahastamiseks.

Tegevus 1: pikaajaliste uurimissuundade toetamine

Tegevuse eesmärgiks on Eesti ühiskonna või majanduse keeruliste väljakutsete lahendamiseks pikaajaliste uurimissuundade toetamine ning nendes tarviliku teadusvõimekuse arendamine. Oma olemuselt on tegemist teadlaste ja ministeeriumite ning Riigikantselei vahelise strateegilise partnerlusega, millega:

- kasvatatakse ühiskonna nõudlustele vastava teadus- ja arendustegevuse võimekust;
- suurendatakse avaliku sektori rolli Eestis läbiviidava teaduss- ja arendustegevuse strateegilisel suunamisel;
- tõhustatakse teadlaste ja poliitikakujundajate koostööd;
- aidatakse kaasa toetatud uurimissuundades uute teadmiste põhjal ministeeriumi valitsemisala strateegiliste sihtide saavutamisele.

Tegevuse tulemusel saadakse toetatud uurimissuundades uusi teadmisi ning luuakse regulaarne ja sisuline koostöö teadlaste ja poliitikakujundajate vahel, millel on reaalne mõju teadmispõhisele poliitikakujundamisele ning seeläbi Eesti ühiskonna arengule.

Toetatavad uurimissuunad ning nende raames lahendamist vajavad probleemid sõnastavad ja esitavad ministeeriumid ja Riigikantselei. Teadlastel on vabadus pakkuda teaduslikke uurimisküsimusi ja hüpoteese, mis lähtuvad poliitikakujundajate poolt sõnastatud uurimissuundadest ja probleemidest.

Toetatakse projekte, mis on mõeldud alusuuringute, rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduste läbiviimiseks ministeeriumite ja Riigikantselei sõnastatud uurimissuundades ning saadud tulemustega seotud teadusnõustamiseks. Projektiperioodi pikkuseks on 2–4 aastat, mida saab pikendada kuni kuue aastani.

Toetuse minimaalne summa projekti kohta on 150 000 eurot aastas, toetuse ülempiiri määrab ministeerium või Riigikantselei. Toetuse saaja saab olla asutus, mille põhikirjaliste eesmärkide ja/või tegevuste hulka kuulub teadus- ja arendustegevuse läbiviimine, projektimeeskonnas peab olema vähemalt kaks doktorikraadiga isikut.

Tagamaks rahastatavate projektide vastavust ministeeriumi või Riigikantselei strateegilistele vajadustele, teeb rahastamisettepaneku ministeerium või Riigikantselei, mille kvoodi arvelt projekti rahastatakse. Ministeeriumi(te) või Riigikantselei soovil võib ETAG projektitaotluste hindamiseks moodustada ühe või mitu valikukomisjoni. Ministeerium ja Riigikantselei hindab projekti panust valdkonna arengusse, vastavust strateegilistele eesmärkidele, eeldatavate tulemuste rakendatavust ja ühiskondlikku tähtsust ning tulemuste tutvustamise ja teadusnõustamise plaani. Ministeerium või Riigikantselei hindab üksnes neid taotlusi, mis on ületanud teadusliku kvaliteedi hindamisel lävendi.

Projekti teadusliku kvaliteeti hindavad Teadusagentuuri poolt nimetatud teadlased, kes hindavad projekti teaduslikku põhjendatust, teostatavust ja projektimeeskonna pädevust. TA kvaliteedi hindamisel on lävend.

Pikaajaliste uurimissuundade toetamise toetuse andmise tingimused kehtestatakse Haridus- ja teadusministri määrusega.

Tegevus 2: lühiajaliste uuringute läbiviimine

Tegevuse eesmärgiks on ministeeriumite ja Riigikantselei vastutusaladega seotud lühiajaliste teadusuuringute läbiviimine kiireloomuliste ja ootamatute ühiskondlike probleemide lahendamiseks. Rahastatakse ministeeriumite ja Riigikantselei sõnastatud probleemide lahendamiseks vajalike rakendusuuringuid ja eksperimentaalarendusi.

Projektiperioodi pikkuseks on kuni 12 kuud, projektiperioodi võib pikendada juhul kui uuringu läbiviimine eeldab eetikakomitee luba vms. Uuringu minimaalne maksumus on 50 000 eurot, maksimaalse maksumuse määrab ministeerium või Riigikantselei.

Teadusuuringu läbiviija leidmiseks korraldab ETAG hanked, millega seotud tähtajad määrab ETAG koostöös ministeeriumite ja Riigikantseleiga. Ministeeriumid ja Riigikantselei esitavad vähemalt üks kuu enne kokku lepitud tähtaega hangete lähteülesanded, mis sisaldab ka probleemide kirjeldusi, mille lahendamiseks soovitakse uuringut läbi viia.

Teadusuuringu teostajaks saab olla asutus, mille põhikirjaliste eesmärkide ja/või tegevuste hulka kuulub teadus- ja arendustegevuse läbiviimine, projektimeeskonnas peab olema vähemalt üks doktorikraadiga isik.

Lähteülesandele vastavas hankepakkumuses peab sisalduma vähemalt: 1) uuringu pealkiri ja annotatsioonid eesti ja inglise keeles, 2) andmed pakkuja ja projektimeeskonna kohta, 3) lähteülesandest tulenevad hüpoteesid ja uurimisküsimused, meetodid ning võimalikud lahendused ministeeriumi või Riigikantselei sõnastatud probleemile ning 4) eelarve ja tööplan. Esitatud pakkumuste hindamiseks kasutatakse kahte kriteeriumi: 1) uuringu teaduslik põhjendatus ja teostatavus ning 2) uuringuettepaneku vastavus lähteülesandele ja eeldatavate tulemuste rakendatavus.

Pakkumuste hindamiseks ja paremusjärjestusse seadmiseks moodustab ETAG teadlastest ja ministeeriumi või Riigikantselei poolt nimetatud isikutest hindamiskomisjoni. Tagamaks rahastatavate projektide vastavust ministeeriumi või Riigikantselei vajadustele, moodustab ETAG ministeeriumi või Riigikantselei soovil iga ministeeriumi ja Riigikantseleiga seotud pakkumuste hindamiseks eraldi hindamiskomisjon. Ministeeriumi(te) või Riigikantselei ettepanekul võib ETAG moodustada mitme ministeeriumi ja Riigikantselei ülese komisjoni. Hindamiskomisjoni moodustamisel jälgitakse, et komisjonis on ministeeriumi või Riigikantselei nimetatud isikuid rohkem kui teadlastest liikmeid.

Hindamiskomisjoni ettepaneku alusel sõlmib ETAG pakkumuse esitajaga lähteülesandes kirjeldatud uuringu läbiviimiseks lepingu. Ministeeriumi või Riigikantselei soovil on lepingu osapoolteks ka ministeerium või Riigikantselei, mille kvoodist uuringu läbiviimist rahastatakse. Uuringu aruanne esitatakse pärast projekti lõppemist ETAGi määratud tähtajaks ning see sisaldab vähemalt: 1) ülevaadet projekti raames tehtud tegevustest ja saavutatud tulemustest, 2) ettepanekuid lähteülesandes toodud probleemi lahendamiseks ja edasisteks uuringuteks ning 3) uuringu tulemuste populaarteaduslikku kokkuvõtet.

Aruande kinnitab asjakohane ministeerium või Riigikantselei. Kui aruandest ilmneb, et tehtud töö ei vasta kokkulepitule, on ETAGil õigus ministeeriumi või Riigikantselei ettepanekul lepingus kokku lepitud tasu osaliselt välja maksmata jätta.

Tegevus 3:Rahvusvahelistes koostööprogrammides osalemise toetamine

Tegevuse eesmärgiks on ministeeriumite ja Riigikantselei valitsemisalades strateegiliste sihtide saavutamiseks rahvusvahelistes teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni koostööprogrammides osalemine. Tulemusel laieneb ministeeriumite ja Riigikantselei valitsemisalades teadmistepõhise poliitika kujundamiseks tarviliku teadus- ja arendustegevuse rahvusvaheline haare ning nähtavus, aidates seeläbi kaasa Eesti ühiskonna ja majanduse arengule.

Antud tegevuse raames toetatakse Teadus- ja Arendusnõukogu (TAN) poolt kinnitatud „Rahvusvahelistes teadus-, arendus- ja innovatsioonialgatustes osalemise strateegilise raamistiku“ (edaspidi *raamistik*) alusel välja valitud valdkondlike arengustrateegiatega seotud Euroopa partnerlustes ja valdkondlike ministeeriumite Euroopa Horisoni „*Teaming for Excellence*“ projektides osalemist. Antud raamistik on TAIE arengukava strateegilise juhtimise instrument ning see defineerib Eestile olulised teadus-, arendus- ja innovatsiooni algatuste valdkonnad, algatustega liitumise protsessi ja selles osalejate vastutuse. Iga Euroopa partnerlus ja ka „*Teaming for Excellence*“ projekt eeldab riigipoolset kaasrahastust.

Juhul kui ministeerium või Riigikantselei soovib Euroopa partnerlust või Euroopa Horisoni „*Teaming for Excellence*“ projekti kaasrahastada, tuleb tal esitada ETAGi sätestatud vormil ja tähtajaks taotlus, mis sisaldab vähemalt: 1) Euroopa partnerluse või „*Teaming for Excellence*“ projekti nimetust ja 2) programmist kaetava riigipoolse kaasrahastuse summad aastate lõikes. ETAG kontrollib taotluse vastavust raamistikule, vastavaks tunnustatud taotluste alusel korraldab partnerluste ja projektide riigipoolse kaasrahastamise ETAG, lähtudes raamistikus kirjeldatud protsessist. Euroopa partnerluste taotlusvoorude ja projektide ning „*Teaming for Excellence*“ projektide tasemel tegevusi koordineerib ja seirab samuti raamistiku alusel koostatud osaluskava alusel ETAG.

Tegevuse raames on võimalik katta nii uute Euroopa partnerluste kaasrahastusi, kui ka nende partnerluste kaasrahastusi, millega on Eesti juba liitunud. Käimasolevate partnerluste puhul võib ministeeriumi soovil alates 2028.a. partnerlusega seotud kohustused (sh. lepingud) ETAGile üle anda. Lepingute/kohustuste üleandmisega seotud küsimused lahendatakse ETAGiga läbirääkimiste käigus. Juhul kui ministeerium ei soovi enne 9. septembrit 2025. a. partnerlustega võetud kohustusi ETAGile üle anda, on ministeeriumil võimalus vastavate kohustuste katmisega seotud kulusid planeerida ministeeriumi eelarvesse riigieelarve koostamise protsessi käigus ning selle võrra väheneks siis ministeeriumi kvoot (vt. ka Rakendamine).

Programmi eelarve

Kõigil ministeeriumitel ja Riigikantseleil on igal aastal programmis oma eelarve ehk kvoot, mille ulatuses on ministeeriumil ja Riigikantseleil õigus oma vajadustest lähtuvalt programmi tegevusi ellu viia. Kvootide leidmiseks korrutatakse programmi aastane eelarve läbi ministeeriumi või Riigikantselei osakaaluga programmis, mis on sätestatud käesoleva programmi lisas 1. Vabariigi Valitsuse otsusel on osakaalude aluseks Vabariigi Valitsuse reservis olnud teadusrahade ministeeriumite ja Riigikantselei vaheline jaotus 2025.aastal. Ministeeriumite ja Riigikantselei osakaalusid programmis saab muuta programmi nõukogu otsusel või juhul, kui ministeerium või Riigikantselei suunab oma eelarvest programmi täiendavaid vahendeid.

Programmi eelarve ja tegevuste planeerimiseks esitavad ministeeriumid ja Riigikantselei iga aasta 1.juuniks ETAGile vähemalt:

- 1) järgneval aastal toetatavate uute pikaajaliste uurimissuundade nimetused ja kirjeldused koos projektiperioodi pikkuse ning projekti toetuse maksimaalse aastase eelarvega (programmi Tegevus 1);
- 2) kogueelarve, mida soovitakse oma kvoodist järgneval aastal lühiajaliste uuringute läbiviimiseks kasutada (programmi Tegevus 2);
- 3) kogueelarve, mida soovitakse oma kvoodist järgneval aastal uute Euroopa partnerluste ja Euroopa Horisondi „*Teaming for Excellence*“ projektide riigipoolseks kaasrahastuseks kasutada (programmi Tegevus 3).

Programmi tegevustes võivad ministeeriumid ja Riigikantselei osaleda ühiselt. Sellisel juhul lepivad asjakohased ministeeriumid ja Riigikantselei omavahel kokku eelarve kvootide vahelise jaotuse, informeerides sellest ETAGi. Soovi korral võib ministeerium või Riigikantselei osa oma aastasest kvoodist kasutamata jätta tingimusel, et nelja-aastase perioodi lõikes saab kvoot ära kasutatud ja konkreetsel aastal kasutamata kvooti kasutab mõni teine ministeerium või Riigikantselei ning sama summa võrra väheneb järgmisel aastal kasutamata kvooti kasutanud ministeeriumi või Riigikantselei kvoot. Programmi eelarve ning ministeeriumite ja Riigikantselei kvootide kasutamise ja tulevikubroneeringute üle peab arvestust ETAG. Ministeeriumil ja Riigikantseleil on õigus suunata oma eelarvest programmi täiendavaid vahendeid, siis suureneb vastavalt ministeeriumi või Riigikantselei Lisas 1 sätestatud osakaal programmis.

Programmi rakendamine

Tuginedes Vabariigi Valitsuse 2025. a. 9. septembri otsusele suunatakse programmi varasemalt Vabariigi Valitsuse reservis olnud teadus- ja arendustegevuse vahendid, mis 2027. a. on 6,27 miljonit eurot, 2028. a 13,44 miljonit eurot ja alates 2029. a. 16,5 miljonit eurot. Selline sujuv

üleminek võimaldab ministeeriumitel täita juba võetud kohustusi, andes samas teadlastele ja ETAGile võimaluse uuteks voorudeks valmistuda. 2026.a. teises pooles viib ETAG läbi programmi esimese taotlusvooru ning valituks osutunud projektid algavad 2027. a jaanuaris.

Tagamaks ministeeriumite ja Riigikantselei varasemalt võetud pikaajaliste kohustuste katmine, võivad ministeeriumid ja Riigikantselei oma kvoodi arvelt katta enne 9.septembrit 2025.a. võetud teadus- ja arendustegevusega seotud kohustusi (varasemate kohustuste hulka kuuluvad sõlmitud lepingud, kinnitatud programmid, välja kuulutatud hangete raames sõlmitud lepingud, Euroopa partnerlustes osalemise kinnituskirjad jms.). Ülevaade varasematest kohustustest tuleb esitada Haridus- ja teadusministeeriumile ühe kuu jooksul alates programmi jõustumisest.

Samuti võivad ministeeriumid ja Riigikantselei katta ühtekuuluvuspoliitka tegevuse „Teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevuste tulemuste rakendamise võimekuse tõstmine ühiskonnas ning selleks soodsa poliitkeskkonna loomine“ (RITA+) alategevuse 1 „Eesti ühiskonna või majanduse väljakutsete lahendamiseks interdistsiplinaarsete rakendusuringute tellimine“ raames rahastatud rakendusuringute 2028. ja 2029. a. omafinantseeringuid. Ülevaade omafinantseeringutest tuleb esitada Haridus- ja teadusministeeriumile ühe kuu jooksul alates rakendusuringu rahastamislepingu sõlmimisest.

Eelpool nimetatud varasemalt võetud kohustuste ja omafinantseeringute katmise vahendid planeeritakse riigieelarvestrateegia protsessi käigus vastava ministeeriumi või Riigikantselei eelarvesse ning selle võrra väheneb konkreetsel aastal vastava ministeeriumi või Riigikantselei kvoot.

Vabariigi Valitsuse otsuse kohaselt liitub Kultuuriministeerium programmi tegevustega 2028. aastast ning Kultuuriministeeriumil ei ole 2027. a. programmis kvooti ning selle võrra on programmi 2027. a. eelarve planeeritust väiksem.

Ministeeriumite ja Riigikantselei osakaalud

Ministeerium/Riigikantselei	Osakaal (%)
Kaitseministeerium	11,6
Kliimaministeerium	12,0
Siseministeerium	7,0
Regionaal- ja põllumajandusministeerium	18,0
Rahandusministeerium	4,6
Kultuuriministeerium	6,7
Sotsiaalministeerium	11,0
Justiits- ja digiministeerium	5,7
Välisministeerium	6,2
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium	5,4
Haridus- ja teadusministeerium	7,3
Riigikantselei	4,5
KOKKU	100